

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

2014. GODINA

Ovaj dokument sadrži Godišnje izvješće rada Centra za nestalu i zlostavljaju djecu za 2014. godinu.

SADRŽAJ

Sadržaj

O Centru za nestalu i zlostavljano djecu	1
Osnivanje centra	1
Ciljevi i svrha osnivanja Udruge	2
Vrijednosti i načela djelovanja	3
Misija i Vizija	4
Kronologija aktivnosti.....	5
Centar uvodio SOKNO.....	5
Obilježavanje Dana sigurnijeg interneta.....	5
Savjetovalište za djecu, mlade i obitelj	6
CNZD postao član MCE	8
Legosi u centru.....	8
CNZD suosnivač EAN.....	8
Okreni leđa ovisnosti	10
Ne enasilju.....	10
„Tko upravlja mojim ponašanjem?“	11
Obilježavanje svjetskog dana prevencije zlostavljanja djece	11
Održana INHOPE konferencija.....	12
Nestala djeca	13
Pozivni centar za nestalu djecu	13
WEB Detektivi.....	14
Mobilna aplikacija „Nestali na dlanu“	15
Tehnologijom lakše do dječjih prava	15
STOP trgovini 116 000	16
Suradnje i podrška.....	17
Tim Centra za nestalu i zlostavljano djecu.....	19

OSNIVANJE CENTRA ZA NESTALU I ZLOSTAVLJANU DJECU

Centar za nestalu i zlostavljanu djecu osnovan je 2006. god. u Osijeku. Motiv za svoj rad CNZD našao je u realnom stanju nedovoljne zaštite djece od zlostavljanja i širenja dječje pornografije, prvenstveno preko Interneta kao najpogodnijeg i najučestalijeg medija korištenog u negativne svrhe. Dobre namjere komunikacijskih inovatora nisu predvidjele prilike nepoćudnih ljudi. Isti ti ljudi bezrezervno su ušli u virtualni svijet nastojeći zadovoljiti vlastite nepoćudne porive. Nažalost, neki od njih su u tome i uspjeli. Stati na kraj zlu nije lako, pogotovo u svijetu anonimnosti koji pruža Internet. Djeca, nažalost, nemaju razvijeno poimanje o nepoćudnom. Stoga je nužno educirati ih o tome i zaštititi ih. Sve je to bio poziv za osnutkom Centra za nestalu i zlostavljanu djecu. Članovi Centra su renomirani stručnjaci iz raznih područja - računalne forenzike, kriminalistike, prava, psihologije i socijalne pedagogije, kao i osobe iz gospodarstva koje svojom podrškom doprinose kvalitetnijem radu Centra.

Mi odrasli oduvijek smo imali priliku stvarati svijet kakav smo željeli. To je bio i ostao izraz slobodne volje koju posjedujemo. Nikada djeca nisu imala tu priliku. Ona su uvijek nasljednici onoga što im mi odrasli ostavljamo u naslijeđe. Svaki proces potrebno je kontrolirati. Bez kontrole stvari mogu krenuti u neželjenim smjerovima, često pogubnim. Zakoni su samo jedan od načina kontrole društvenih pojava. Međutim, zakon je, mogli bismo reći, samo surogat procesa zaštite kakav je realno potrebno ostvariti.

Bez svjesnog i odgovornog društva koje će „zasukati rukave“, zakon ostaje, kako se uobičava reći, samo pusto slovo na papiru.

CILJEVI OSNIVANJA UDRUGE

Sukladno čl. 8. Statuta Centra za nestalu i zlostavljaju djece: "Udruga je osnovana u cilju promicanja, razvoja i unapređenja zdravlja i kvalitete života djece i mladih što među ostalim podrazumijeva i promicanje i zaštitu prava i interesa djece i mladih, prevenciju zlostavljanja i zanemarivanja djece i mladih u bilo kojem obliku, sigurnost djece i mladih na internetu, pružanje socijalnih usluga (smještaj i skrb o djeci i mladima bez adekvatne skrbi i/ili s poremećajima u ponašanju, podršku obitelji, savjetovanje), prevenciju nestanaka djece i mladih te općenito fenomen nestale djece".

SVRHA CENTRA ZA NESTALU I ZLOSTAVLJANU DJECU

Svrha Centra za nestalu i zlostavljaju djece jest stvaranje sigurnog okruženja za djece i mlade kroz zaštitu njihovih prava i interesa, preventivnim aktivnostima te pružanjem stručne pomoći i podrške. Programska područja djelovanja su zaštita prava djece i unapređenje kvalitete života djece i mladih, pružanje socijalnih usluga, unapređenje civilnog društva i razvoj demokratizacije te razvoj međunarodne suradnje.

VRIJEDNOSTI I NAČELA DJELOVANJA

Humanost i poštivanje ljudskih prava. Briga o osobnom integritetu svake osobe, prepoznavanje i poštivanje vrijednosti i ljudskih prava svakog pojedinca te podrška u njihovom ostvarivanju, važnost uzajamne podrške i povezanosti među ljudima, prihvaćanje i življenje ideje da osobno rastemo i razvijamo se kroz brigu za druge. Prihvaćanje različitosti. Svaka osoba je jedinstvena i svojim doprinosom oplemenjuje društvo u cjelini, ima različite potrebe koje uvažavamo i nastojimo djelovati sukladno tome.

Otvorena komunikacija. Svi djelatnici, suradnici i drugi stručnjaci međusobno dijele informacije, u mogućnosti su izraziti vlastito mišljenje i potiče se i njeguje podržavajuća komunikacija.

Timski rad. Suradnja i dijalog svih sudionika u obavljanju aktivnosti i radu na razvoju zajednice.

Inovativnost. Sustavno i trajno otkrivanje i traganje za novim mogućnostima, alatima, mehanizmima i uslugama namijenjenih društvenoj zajednici. Usmjerenost na budućnost te poticanje originalnosti i kreativnosti.

Profesionalnost i etičnost u radu. Visoka odgovornost i stručnost u radu s korisnicima pridržavajući se Etičkog kodeksa te standarda profesije i usluge. Članovi udruge svoj rad obavljaju međusobno se poštujući i podržavajući. Potiče se osobni rast i razvoj, kreativnost, samoinicijativnost i samostalnost u radu, visoko vrednujući timski rad i međusobnu suradnju. Rad djelatnika Centra za nestalu i zlostavljaju djecu karakterizira visoka stručnost, odgovornost i transparentnost u radu.

Misija

Zaštita prava djece i mladih te pružanje stručne pomoći i podrške kroz informiranje, edukaciju, savjetovanje te senzibilizaciju javnosti za probleme djece i mladih.

Vizija

Društvo u kojem svaki pojedinac razumije, prihvaća, poštuje i štiti prava djece i mladih; aktivno sudjeluje u pružanju pomoći, podrške djeci i mladima i aktivno sudjeluje, razvija i koristi svoje potencijale u stvaranju sigurnog okruženja za djecu i mlade.

KRONOLOGIJA AKTIVNOSTI

Prvog siječnja 2014. godine Centar je uveo SOKNO

Sustav osiguranja kvalitete rada kako bi dodatno unaprijedio funkcioniranje i rad same organizacije, a time i podigao kvalitetu usluga koje pruža na novu razinu. Organizacijom odgovornosti i obveza pojedinaca te nadzorom istih od strane upravljačkih organa Udruge, Centar je oformio uspješni upravljački menadžment. Uspješno upravljanje projektima i programima Centra dokazujemo kroz slanje finalnih izvještaja ugovornim tijelima koja su financirala projekte, neovisnim evaluacijskim izvještajima te godišnjim izvještajima rada Centra za nestalu i zlostavljaju djecu.

Obilježavanje svjetskog Dana sigurnijeg Interneta veljača 2014. godine

Na inicijativu Europske komisije, a uz podršku međunarodne organizacije INSAFE – europske mreže centara za sigurniji Internet, Dan sigurnijeg interneta se dugi niz godina obilježava u preko sto zemalja diljem svijeta. Tom prilikom brojni akteri iz područja obrazovanja, zaštite djece, medijske politike i telekomunikacijskog sektora promoviraju sigurno i odgovorno korištenje interneta i informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Svake godine bira se moto koji stavlja akcent na određenu problematiku. Radi obilježavanja svjetskog Dana sigurnijeg Interneta. U svrhu obilježavanja Dana sigurnijeg interneta 2014. godine, Centar za nestalu i zlostavljaju djecu je u suradnji s Odjelom prevencije, PU osječko-baranjske i TC Avenue Mall-om organizirao izložbu edukativnih plakata, podjelu letaka i brošura, predavanja za djecu i mlade – „Web detektivi“ te informativno savjetovanje za roditelje s temom kako bolje zaštititi djecu na internetu. Isto tako, u suradnji s Međunarodnim forumom solidarnosti – EMMAUS iz Bosne i Hercegovine, organiziran je online kviz na temu sigurnog korištenja interneta za osnovnoškolce s područja RH i BiH. Po završetku kviza objavljeni su rezultati. Ukupno je sudjelovalo 5798 učenika, od toga 2821 iz Republike Hrvatske te 2977 učenika iz Bosne i Hercegovine. Po završetku kviza, proglašeni su pobjednici, koji su primili prigodne nagrade (tablet, tipkovnice, miševе za računala, web – kamere i druge vrijedne nagrade). Svake godine, edukativnim predavanjima se obuhvati oko stotinjak djece osnovnoškolaca, dok se u 2014. i 2015. godini možemo pohvaliti s brojem od nekoliko 1000 djece koji su sudjelovali u aktivnostima obilježavanja Dana sigurnijeg interneta te se na taj način educirali i informirali.

Savjetovalište za djecu, mlade i obitelji, veljača 2014.

Program je započeo u veljači 2014. godine. Baziran je uglavnom na volonterskom angažmanu, a do sada je sufinanciran od strane HEP-a, Grada Osijeka i Osječko - baranjske županije. U planiranom razdoblju sufinanciran je u iznosu od 16.000,00 kn. do 31. siječnja 2016. godine, no u planu je potpisivanje sporazuma o trajnom financiranju. Svakodnevno se u svom obiteljskom ili poslovnom okruženju susrećemo s problemima zbog kojih se osjećamo potišteno, prestrašeno ili tjeskobno. Bilo da smo dijete koje se muči s pisanjem školskih zadaća ili mlada osoba s krizom identiteta ili pak roditelji koji se suočavaju s potencijalnim razvodom. Ovo su samo primjeri u moru brojnih problema i nezadovoljstava današnjeg čovjeka. Savjetovanje kao metoda pružanja profesionalne pomoći pojedincima, grupama ili organizacijama u svakodnevnim životnim situacijama u kojima se, bilo zbog pritisaka okoline, bilo zbog vlastitih problema, otežano snalaze, je jedna od najčešće korištenih. Svrha svih naših sadašnjih i budućih programa je pružanje podrške djeci, mladima i obitelji kako bi se unaprijedili odnosi u obitelji i zajednici te kako bi se spriječile ili umanjile posljedice raznih rizičnih čimbenika kojima su izloženi djeca i mladi, kao i njihove obitelji te pojedinci.

Početakom 2014. godine otvorili smo Savjetovalište za djecu, mlade i obitelji u nazočnosti brojnih dionika s područja zaštite prava i interesa djece i mladih. Otvorenje je svojom nazočnošću uvećao i gradonačelnik grada Osijeka, g. Vrkić. Naša misija je pružiti psihosocijalnu i pedagošku podršku i pomoć djeci, mladima i (njihovim) obiteljima kroz usluge individualnog i grupnog savjetovanja, te edukativne radionice za djecu i roditelje.

- Aktivnosti:
- 1) Dijeljenje plakata, letaka i brošura, te prezentiranje projekta
 - 2) Individualno psihološko savjetovanje
 - 3) Grupno savjetovanje (grupe samopomoći i podrške)
 - 4) Radionice za razredna odjeljenja (nenasilno rješavanje sukoba, razvoj empatije, samopouzdanja, podučavanje bontonu, izgradnja pozitivne slike o sebi i naučiti kako se zauzeti za svoja prava uz istovremeno učenje odgovornosti, kako učiti i pamtiti)
 - 5) Radionice za roditelje (autoritet bez primjene sile, komunikacija umjesto batina, (ne)nasilan roditelj- (ne)nasilno dijete)
 - 6) Izrada publikacija i provođenje istraživanja

U sklopu Savjetovališta za djecu, mlade i obitelj provode se 2 programa: „Pomoć u učenju“ i „Trening socijalnih vještina“.

Zadaci programa „Pomoć u učenju“ su:

- utjecati na smanjenje školskog neuspjeha, emocionalnih smetnji i teškoća u ponašanju djece s teškoćama uzrokovanih neprilagođenim zahtjevima sredine u odnosu na sposobnosti učenika.
- poticati razvoj kognitivnih, perceptivnih, motoričkih i komunikacijskih mogućnosti važnih za školsko učenje;
- utjecati na povećanje motiviranosti za učenje, stvaranje radnih navika, usvajanje i unapređivanje tehnika učenja; jačati samopouzdanje učenika i pozitivnu sliku o sebi, te podizati opću razinu socijalnog ponašanja.
- povećati kompetentnost učitelja i roditelja učenika obuhvaćenih programom, provođenjem suradnje, s ciljem boljeg upoznavanja s njihovim sposobnostima i teškoćama, sukladnim postupcima učenja, boljeg razumijevanja i primjerenije osobne aktivnosti.

Zadaci programa „Trening socijalnih vještina“:

- osnaživanje djece za snalaženje u svakodnevnim situacijama kroz učenje i uvježbavanje socijalnih vještina;
- razvoj samopouzdanja u svakodnevnim situacijama;
- davanje podrške djeci u razvijanju njihovih potencijala;
- osvještavanje važnosti i složenosti međuljudskih odnosa i unaprjeđivanje kvalitete tih odnosa;
- naučiti djecu nova, socijalno prihvatljiva ponašanja i vještine koja će im koristiti u životu;
- poučiti djecu ne ugrožavajući im društveno prihvatljiv način ostvarivanja individualnih potreba i ciljeva;

Centar za nestalu i zlostavljaju djecu postao član međunarodne organizacije Missing Children Europe (MCE) travanj 2014.

Centar za nestalu i zlostavljaju djecu postao je članom međunarodne organizacije Missing Children Europe (www.missingchildreneurope.eu) u travnju 2014. godine. MCE je organizacija čiji je cilj osigurati učinkoviti sustav zaštite djece u nekoliko područja: prevencija nestanaka djece, podrška nestaloj djeci i njihovim obiteljima te prevencija nasilja i zlostavljanja koja se mogu dogoditi tijekom djetetova nestanka. MCE je zapravo federacija 30 članova iz 25 zemalja Europe koji vrijedno rade na prevenciji nestanaka djece i mladih na području Europske Unije.

Tretman poludnevnog boravka za djecu i mlade s problemima u ponašanju "Legosi u centru" lipanj. 2014.

Projekt je započeo 1. lipnja 2014. godine, a završava 31. svibnja 2017. Do kraja projekta planirano je sklapanje ugovora s Ministarstvom socijalne politike i mladih za pružanje socijalne usluge poludnevnog boravka kako bi se program poludnevnog boravka nastavio i po završetku projekta. Navedeno je neophodno osigurati s obzirom da program „Legosi u centru“ izravno doprinosi deinstitucionalizaciji i transformaciji ustanova socijalne skrbi i smanjenju broja djece i mladih s problemima u ponašanju koji su smješteni u ustanovama socijalne skrbi. Projekt je financiran od strane Ministarstva socijalne politike i mladih (100%) u iznosu od 206.000,00 kn, za svaku godinu provedbe programa. Osim navedenog, određeni troškovi provođenja tretmana poludnevnog boravka sufinancirani su u manjem iznosu od strane sponzora i donatora. S obzirom na navedeno, za sada je osigurana financijska potpora za navedeni program do 31. svibnja 2017. godine.

Centar za nestalu i zlostavljaju djecu suosnivač Europske mreže protiv nasilja (European Anty bullying Network EAN)

Od 11. do 13. lipnja u Ateni, Grčka, održavala se konferencija radi uspostavljanja Europske mreže protiv nasilja, a radi promicanja europske strategije protiv nasilja. Organizacija Smile of the Child (Grčka) zajedno sa 17 organizacija iz 13 zemalja članica Europske unije objavila je službeno uspostavljanje Europske mreže protiv nasilja pod pokroviteljstvom Europske komisije.

Službeno sjedište EAN-a je u Briselu te obuhvaća 18 organizacija iz 13 zemalja članica Europske unije. Svrha osnivanja ovakve mreže jest umrežavanje zemalja članica Europske unije, ali i udruživanje s državnim i nedržavnim dionicima u borbi protiv nasilja.

Glavni ciljevi:

1. koordinacija projekata, aktivnosti i inicijativa usmjerenih protiv nasilja na europskoj razini,
2. promocija ustanovljene europske strategije protiv nasilja,
3. razmjena dobre prakse i usavršavanje stručnjaka koji se bave pitanjem nasilja,
4. podizanje svijesti i senzibilizacija javnosti o problemu nasilja.

Suosnivači:

1. Spain: ASSOCIACO BAOBAB
2. United Kingdom: BEATBULLYING
3. Latvia: CHILDREN AND YOUTH TRUST PHONE
4. Lithuania: CHILD LINE
5. Spain: CONFEDERACION ESPANOLA DE CENTROS DE ENSEÑANZA-CECE
6. Italy: COOPERATIVA SOCIALE COOSS MARCHE ONLUS SOC. COOP.P.A
7. Italy: CENTRO STUDI ED INIZIATIVE EUROPEO (CESIE)
8. Italy: CENTRO STUDI E FORMAZIONE- VILLA MONTESCA
9. Romania: DIRECT ASSOCIATION
10. Greece: ELLINOGERMANIKI AGOGI
11. Malta: FAMILIES FOR LIFE LONG LEARNING
12. Italy: IL TELEFONO AZZURRO ONLUS
13. United Kingdom: MERSEYSIDE EXPANDING HORIZONS
14. Estonia: NGO ESTONIAN MENTAL HEALTH SOCIETY
15. Bulgaria: NADJA CENTRE FOUNDATION
16. Croatia: NATIONAL CENTER FOR MISSING & EXPLOITED CHILDREN
17. Greece: THE SMILE OF THE CHILD
18. Germany: YOUTH EUROPEAN SOCIAL WORK- YES FORUM (EWIN)

Projekt osnivanja European Anti - bullying Network financiran je pod programom Daphne III Europske komisije.

Okreni leđa ovisnosti srpanj 2014.

U srpnju 2014. godine CNZD je krenuo korak dalje te odlučio više pažnje posvetiti prevenciji ovisnosti kod djece i mladih. Osmislili smo projekt „Okreni leđa ovisnosti“ kojeg financira Ministarstvo socijalne politike i mladih. Svrha projekta Okreni leđa ovisnosti je prevencija svih oblika ovisnosti štíćenika Doma za odgoj djece i mladeži Osijek i Dječjeg doma Sv. Ana Vinkovci, kroz podizanje svijesti djece o opasnostima sredstava ovisnosti čiji je krajnji cilj smanjenje broja onih koji se upuštaju u eksperimentiranje s istim. Zbog toga su se glavne aktivnosti usmjerile na razvijanje socijalnih vještina, razvijanje samopoštovanja, asertivnosti i samoostvarenja, a sve u svrhu formiranja osobnog stava i odupiranja vršnjačkom utjecaju. Provedene su 4 edukacijske i 5 socijalizacijskih radionica.

Ne e-nasilju! Listopad 2014.

U listopadu 2014. godine CNZD je započeo provedbu projekta Ne enasilju. Projekt se provodi u partnerstvu s Filozofskim fakultetom u Osijeku, Osnovnom školom Antuna Bauera u Vukovaru, Srednjom strukovnom školom Vinkovci i Osnovnom školom Svete Ane u Osijeku, a financiran je od strane Ministarstva socijalne politike i mladih. S obzirom da se CNZD već dugi niz godina bavi zaštitom djece preko interneta (uglavnom se radilo na zaštiti djece od odraslih osoba) odlučili smo posvetiti posebnu pažnju sve većem problemu vršnjačkog nasilja putem interneta. Cilj projekta je spriječiti vršnjačko nasilje osmišljavanjem i provođenjem sveobuhvatnog i samoodrživog preventivnog programa. Program će biti namijenjen djeci, mladima, roditeljima, djelatnicima škole i široj javnosti i osigurati će im potrebna znanja za odgovorno ponašanje putem interneta. U sklopu navedenog projekta do sada je konstruiran upitnik za mjerenje davanja osobnih podataka na mobitelima i znanja o elektroničnom nasilju. Nadalje, provedena je edukacija i radionice stručnih suradnika i nastavnika u školi na navedenu temu s ciljem izrade preventivnog programa i to u studenom 2014.godine u sklopu V. znanstveno – stručnog skupa posvećenog pitanjima nasilja „e nasilje – izazovi proučavanja i preveniranja nasilja u okviru novih medija“. U nastavku projekta provest će se radionice za roditelje i učenike na temu nasilja preko interneta. Potom će se izraditi Priručnik za nastavnike

i stručne suradnike i organizirati za njih još jedna edukacija. Važno je spomenuti da će se tijekom trajanja projekta osmisliti izborni kolegij za studente na Filozofskom fakultetu koji će im približiti problematiku nasilja preko interneta i osposobiti ih za provođenje preventivnog programa u škola. Tijekom projekta izraditi će se aplikacija i interaktivni kviz namijenjen učenicima osnovnih i srednjih škola na temu elektronskog nasilja preko interneta.

„Tko upravlja mojim ponašanjem“ – realitetna terapija u primjeni, listopad 2014.

Dana 03.listopada 2014. godine održana je stručna sekcija pod nazivom „Tko upravlja mojim ponašanjem – Realitetna terapija u primjeni“. Stručna sekcija organizirana je od strane Centra za nestalu i zlostavljanu djecu, Udruge za realitetnu terapiju Republike Hrvatske i Filozofskog fakulteta Osijek.

Stručna sekcija započela je u 13.00 sati, a završila u 15.00 sati i održala se u prostorijama Filozofskog fakulteta Osijek. Na navedenu temu predavanje su održale Dubravka Stijačić, prof. defektolog i Ana Ivančan, prof.socijalni pedagog; Hrvatska udruga za Realitetnu terapiju.

Cilj stručne sekcije bio je informiranje javnosti o učinkovitosti primjene Teorije izbora u svrhu profesionalnog i osobnog razvoja. Sudionici su informirani o osnovama Teorije izbora i načinima kako ona može pridonijeti poboljšanju odnosa u poslovnom i osobnom životu, o utjecaju na osobni razvoj i rad na sebi te o smjerovima edukacije za savjetovatelja i psihoterapeuta.

Predavanje je bilo namijenjeno psiholozima, socijalnim radnicima, socijalnim pedagogima, defektolozima, rehabilitatorima, logopedima, pedagogima, učiteljima, ravnateljima škola i ustanova i drugima čiji posao uključuje rad s ljudima. Stručnoj sekciji prisustvovalo je 130 sudionika.

Obilježavanje Svjetskog dana prevencije zlostavljanja djece studeni 2014. godine

Centar za nestalu i zlostavljanu djecu pokrenuo je inicijativu za obilježavanje Svjetskog dana prevencije zlostavljanja djece (19. studenoga) u gradu Osijeku. Centar je u provedbu aktivnosti u povodu obilježavanja Svjetskog dana prevencije zlostavljanja djece uključio učenike Škole za tekstil, dizajn i primijenjene umjetnosti Osijek koji su na temu internetskog nasilja izradili edukativne plakate pod stručnim vodstvom Marka Šošića, profesora grafičkog dizajna, crtanja i slikanja. Potporu aktivnostima dao je Zavod za javno zdravstvo Osječko-

baranjske županije koji je i sufinancirao tisak plakata, a potporu aktivnostima dali su i Odjel za prevenciju PU Osječko-baranjske, Grad Osijek, Osječko-baranjska županija te Dom zdravlja Osijek. U petak 12. studenoga u prostorijama Centra za nestalu i zlostavljaju djece izvršio se odabir između 12 plakata u kojemu su sudjelovali predsjednik Centra, Tomislav Ramljak, Ines Perić, dipl. iur., koordinatorica inicijative obilježavanja Svjetskog dana prevencije zlostavljanja djece, Nikola Kraljik, dr. med. iz Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, Darko Ćorković iz Odjela za prevenciju PU Osječko-baranjske, Vesna Brezovac, savjetnica iz Odsjeka za prosvjetu, tehničku kulturu, djecu i mladež Grada Osijeka te Ela Vilupek, predsjednica Društva Naša djeca Grada Osijeka.

Održana godišnja konferencija Opće skupštine međunarodne INHOPE organizacije studeni 2014.

11. studenog 2014. godine u Dubrovniku održana je godišnja konferencija Opće skupštine INHOPE organizacije (www.inhope.org) čiji domaćin je bio Centar za nestalu i zlostavljaju djece. Posebni gosti konferencije bili su potpredsjednica Vlade RH, Milanka Opačić i Pravobraniteljica za djecu, Ivana Milas Klarić.

Tema konferencija bila je: prekogranična, regionalna i nacionalna suradnja na uklanjanju materijala koji predstavlja, odnosno prikazuje seksualno zlostavljanje djece: izlaganje poduzetih mjera na prekograničnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini vezanih za seksualno zlostavljanje djece na internetu i trgovinu djecom.

Konferenciji su prisustvovali predstavnici članova udruženja iz preko pedeset zemalja svijeta, predstavnici susjednih relevantnih institucija i ministarstava te brojni mediji.

INHOPE je aktivna i skupna mreža koju čini 51 HOTLINE u 45 zemalja diljem svijeta koji predstavljaju jedan od koraka u prijavi i uklanjanju nezakonitog sadržaja s interneta. Svi HOTLINE-ovi su vođeni jednim ciljem, željom za što bržim uklanjanjem i istrebljivanjem sadržaja s interneta koji predstavlja, odnosno prikazuje seksualno zlostavljanje djece, zakonski tumačeno kao dječja pornografija.

Centar za nestalu i zlostavljaju djece postao je član INHOPE organizacije u travnju 2013. godine zahvaljujući našem angažmanu i borbi protiv nezakonitog sadržaja na internetu koji predstavlja i prikazuje seksualno zlostavljanje djece na području Republike Hrvatske. Na taj način Republika Hrvatska postala je dijelom svjetski priznate međunarodne organizacije.

Nestala djeca - zaštita djece u visokorizičnim situacijama

Navedeni program započeo je u svibnju 2013. godine otkada su sredstva za provođenje ovog programa osigurana iz nekoliko različitih izvora: Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjinja RH, OTP banka i HEP. Za sada su sredstva osigurana do 31. travnja 2016. godine, no u pripremi je projektni prijedlog za Europsku Komisiju te potpisivanje ugovora s Ministarstvom socijalne politike i mladih o financiranju broja za nestalu djecu -116 000.

Pozivni centar za nestalu djecu

O ulozi Centra u području zaštite djece govori i činjenica da je Centar otvorio prvi telefon za nestalu djecu na području Republike Hrvatske. Hrvatska agencija za poštu i telekomunikacije (HAKOM) je odlukom od 26. travnja 2013. godine dodijelila Centru za nestalu i zlostavljano djecu harmonizirani europski kratki kod za usluge od društvenog značaja „Pozivni centar za nestalu djecu“, te su time usluge ovog broja postale dostupne i u Republici Hrvatskoj. Otvaranjem besplatne linije 116000 (usluge s posebnom socijalnom osjetljivošću) u Osijeku, RH se pridružila mnogobrojnim zemljama EU, ali i izvan nje u pogledu besplatnog jedinstvenog broja za pomoć i podršku u slučaju nestanka djeteta. Osnovne usluge koje se pružaju putem 116000 broja su: primanje prijave, prosljeđivanje prijave nadležnim institucijama, podrška (pravna, psihosocijalna tijekom razgovora ali i nakon pronalaska djeteta), pomoć policiji tijekom istrage, zatim olakšavanje komunikacije između pozivatelja i nadležnih institucija u RH, ali i izvan RH što znači da operateri Centra moraju izvrsno poznavati engleski jezik. Besplatna linija 116000 dostupna je 24 sata, kroz 7 dana. Na pozive se javljaju djelatnici Centra koji su prošli odgovarajuću obuku, te primaju informacije od građana u slučaju nestanka djeteta i uz njihovu suglasnost prosljeđuju informacije policiji i drugim nadležnim institucijama. S obzirom da se 25. svibnja obilježava međunarodni Dan nestale djece, Centar je u prostorijama Obiteljskog centra OBŽ održao tiskovnu konferenciju radi službenog otvaranja Pozivnog centra za nestalu djecu. Na konferenciji su prisustvovali predstavnici PU Osječko-baranjske, Sektor maloljetničke delinkvencije, Doma za odgoj djece i mladeži, Pravobranitelja za djecu, te Obiteljskog centra OBŽ.

Projekt „Web detektivi“

Započeo je radi prevencije zlostavljanja djece putem Interneta. Računalna revolucija donijela je sa sobom i razvoj novih komunikacijskih servisa. Došlo je do popularizacije korištenja mobitela, Interneta, te općenito do novog standarda komunikacije među djecom i mladima. Zbog bojazni od svih negativnih utjecaja koje donosi Internet, a koji katkada donose i posljedice po psihičko, mentalno ili fizičko zdravlje djece i mladih, odlučili smo doprinijeti njihovoj zaštiti. Projekt „Web detektivi“ obuhvaća 3 predavanja koja su podijeljena u dvije grupe. Prva grupa prilagođena je djeci od 1. do 4. razreda, a druga grupa prilagođena je starijoj djeci, dakle od 5. do 8. razreda. Tijekom predavanja djecu educiramo o Internetu, pravilima korištenja Interneta, kako prepoznati i prijaviti neprimjereni sadržaj, cyberbullingu, sextingu i drugim oblicima zlostavljanja putem Interneta. Također, djecu učimo kako postupiti u slučaju neprimjerenog sadržaja na Internetu, odnosno kome i kako ga prijaviti. Učimo ih što je privatnost i koja su prava djece temeljem Konvencije o pravima djeteta. Predmet predavanja su i oblici komunikacije putem Interneta kao na primjer: chat, forum, blog i društvene mreže. Kao najpopularnija društvena mreža, Facebook, iznimno utječe na djecu i mladež, te pokušavamo djeci približiti sve opasnosti koje Facebook donosi sa sobom i na koji način spriječiti negativnosti te mreže i ostati zaštićen. Nakon odslušanih predavanja djeca postaju WEB detektivi i dobivaju detektivske kape, diplome i iskaznice na kojima se nalazi jedinstveni kod putem kojeg prijavljuju neprimjereni sadržaj, vrijeđanja ili bilo što drugo što smatraju da može ugroziti njihovo sretno i sigurno odrastanje. Prijave upisuju na web stranici Centra za nestalu i zlostavljanu djecu www.cnzd.org, te djelatnici Centra provjeravaju o kakvom sadržaju se radi. Ukoliko otkrijemo da se zaista radi o neprimjerenom sadržaju, provjeravamo gdje se nalazi server, te ukoliko se isti nalazi na području RH, provjeravamo tko je nositelj domene i kontaktiramo ga radi uklanjanja sadržaja. Projekt je proveden u suradnji sa Obiteljskim centrom OBŽ, PU Osječko-baranjskom, Odjel prevencije, Osnovnom školom August Šenoa Osijek, a zbog velikog uspjeha projekta i iznimne zainteresiranosti zajednice i medija za projekt, odlučili smo proširiti njegovo područje djelovanja u svim osnovnim školama RH. Smatramo da će se u slučaju zlostavljanja djeteta u bilo kojem obliku putem Interneta, dijete prvo obratiti za pomoć i savjet svom prijatelju. Kako bi što više zainteresirali djecu za provedbu projekta i njihovo sudjelovanje u istom, odlučili smo im izraditi detektivske kape sa

logom Web detektiva i diplome o završenom tečaju. U 2014. godini projekt je ponovno proveden u nekoliko osnovnih škola na području 3 županije: Osječko-baranjska županija, Vukovarsko-srijemska županija i Brodsko-posavska. Provedbu je financiralo Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta. Svake godine povećavamo broj novih web detektiva kroz aktivnosti obilježavanja Dana sigurnijeg interneta kada obavezno provodimo besplatna edukativna predavanja za djecu osnovnoškolce.

Nacionalni registar nestale djece www.nestaladjeca.hr i mobilna aplikacija „Nestali na dlanu“

Tijekom 2014. godine, Centar za nestalu i zlostavljanu djecu pokrenuo je Nacionalni registar nestale djece www.nestaladjeca.hr koji neprestano informira i alarmira širu javnost o trenutno nestaloj djeci na području Republike Hrvatske. Cilj ovog projekta jest na jednom mjestu prikazati sve informacije koje mogu pomoći javnosti u što bržem i učinkovitijem pronalasku nestale djece. U cilju istog, ostvarena je suradnja s Večernjim listom i 24 sata koji su preuzeli banner nacionalnog registra na svojim službenim Internet stranicama te prosljeđuju podatke o trenutno nestaloj djeci na području Republike Hrvatske. Nestali na dlanu – u sklopu projekta Nestala djeca priprema se i izrada mobilne aplikacije za pametne telefone na Android sustavu. Aplikacija je prije svega namijenjena roditeljima i/ili skrbnicima, kako niti u jednom trenutku ne bi ostali nespripremi. Aplikacija kroz svoje sučelje nudi mogućnost fotografiranja i unosa osnovnih podataka o djetetu, te prijave nestanka u samo nekoliko koraka. Dostupni će se podaci proslijediti putem e-maila operaterima u Centru za nestalu djecu, kako se ne bi gubilo vrijeme.

„Tehnologijom lakše do dječjih prava“

Cilj projekta „Tehnologijom lakše do dječjih prava“ je educirati djecu, odgajatelje i ostale stručnjake koji rade s djecom o dječjim pravima i odgovornostima, na području 2 županije Republike Hrvatske (Osječko – baranjska, Vukovarsko – Srijemska županija) u 2 doma socijalne skrbi za djecu i jednoj osnovnoj školi. Osnovne aktivnosti projekta su informiranje,

senzibilizacija javnosti, usavršavanje domaćih stručnjaka te podizanje razine svijesti o problemima kršenja dječjih prava te mogućnostima zaštite i promicanja istih. Svi odrasli imaju obvezu zaštititi djecu i pomagati im u ostvarivanju njihovih prava. Kako bi to bilo moguće u praksi potrebno je osnažiti cjelokupno društvo kako u poznavanju temeljnih dječjih prava, tako i u prijenosu istih djeci. Djeca imaju pravo učiti o vlastitim pravima u skladu s njihovim razvojnim sposobnostima, dobi i zrelosti. U skladu s tim, ovim projektom žele pružiti svojoj djeci jednaku priliku da izrastu u pozitivnom, zdravom i sigurnom okruženju!

„Stop trgovini 116000“

Projekt kojeg financira Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, a provodi se u partnerstvu s Domom za odgoj djece i mladeži Osijek, Gradskim društvom Crvenog Križa Osijek te PU osječko-baranjskom – Odjel prevencije. Cilj ovog projekta jest suzbijanje trgovine ljudima predstavljanjem usluga Nacionalnog telefonskog broja za nestalu djecu 116000 kao jednog od alata za borbu protiv svih oblika zlostavljanja i iskorištavanja djece, uključujući i trgovinu djecom te podizanjem svijesti javnosti o problemu trgovine ljudima. U sklopu provođenja projekta provodi se istraživanje o bjegovima djece i mladih iz odgojnih institucija (7 domova za odgoj i 3 odgojna doma) s područja cijele Republike Hrvatske.

Suradnje i podrška

Centar za nestalu i zlostavljaju djecu ima izvrsnu suradnju s mnogobrojnim državnim institucijama koje su Centru pružile pisanu podršku aktivnostima, projektima i programima koje provodi, dok neki i financijski podržavaju rad Centra. Suradnja s državnim institucijama ogleda se i u partnerstvu u provedbi brojnih projekata koje je Centar provodio i provodi. Navodimo neke od državnih institucija s kojima je Centar često surađivao i koji su pružili podršku radu Centra: Ured Predsjednika Republike Hrvatske, Ured pravobraniteljice za djecu, Vlada RH Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Vlada RH Ured za suzbijanje uporabe droga, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo gospodarstva, Agencija za odgoj i obrazovanje, Centar za socijalnu skrb Osijek, nekadašnji Obiteljski centar Osječko-baranjske županije, PU osječko-baranjske županije – Odjel prevencije, Grad Osijek, Osječko-baranjska županije, Dom za odgoj djece i mladih, Dom Svete Ane u Vinkovcima, Hrvatska agencija za poštu i telekomunikacije, brojne osnovne i srednje škole na području Hrvatske, fakulteti na području cijele RH (Filozofski fakultet u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu i drugi) te domovi za odgoj i odgojni domovi u Republici Hrvatskoj. U svrhu kvalitetnijeg pružanja pojedinih usluga s kojima se Centar bavi potpisao je i sporazume o suradnji s Centrom za socijalnu skrb Osijek, Domom za odgoj djece i mladeži, Ministarstvom socijalne politike i mladih (vezano za izradu sustava dadilja), Filozofskim fakultetom u Osijeku te trenutno čekamo na potpisivanje sporazuma o suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova vezano za rad na problemu nestale djece i razvoju Centra za sigurniji Internet. Kvalitetan rad i pružanje usluga koje su na visokoj razini kvalitete nužno ovise o pružatelju tih usluga, ali i koliko je taj pružatelj umrežen s organizacijama civilnog društva koje pružaju iste ili slične usluge, odnosno koje se bave istim ili sličnim područjem rada. Vođen tom idejom, Centar je uspostavio suradnju s brojnim organizacijama civilnog društva na području Republike Hrvatske, upravo radi razmjene dobre prakse i iskustva s ciljem unapređenja vlastitih kapaciteta. Navodimo neke od organizacija s kojima Centar za nestalu i zlostavljaju djecu ima istančanu suradnju: Udruga za podršku žrtvama i svjedocima, Tić Rijeka, Europski dom Vukovar, Udruženje Djeca Prva, Udruga roditelja Korak po korak, udruga Istraži me, Hrabri telefon, Udruga za realitetnu terapiju Republike Hrvatske i drugi. Nadalje, brojni akteri privatnog sektora na području RH

dali su svoj doprinos radu Centra, neki kroz financijsku i tehničku podršku, a neki kroz partnerstva i suradnju na brojnim projektima Centra. Navodimo neke od privatnih poduzeća s kojima Centar ima razvijenu suradnju: Terrakom d.o.o., Hrvatska elektroprivreda d.d., Croatia osiguranje, Hrvatski telekom d.d., CISEx Osijek, Osijek Software City, OTP banka d.d., Otis d.o.o. i drugi. Centar za nestalu i zlostavljaju djecu već nekoliko godina surađuje s međunarodnim organizacijama s ciljem razmjene dobre prakse i iskustava s drugim zemljama koje rade na istom ili sličnom području kao i Centar. Drugi razlog razvijanja tako široke mreže kontakata s organizacijama izvan RH je upravo ulazak RH u Europsku uniju čime smo svi postali građani EU koji imaju isti cilj – postavljanje kvalitete života na području EU na višu razinu. Neke od tih organizacija su: Međunarodni forum solidarnosti – MFS EMMAUS (Bosna i Hercegovina), Spletno oko (Slovenija), Narodni centrum bezpenejsiho internetu (Češka), Smile of the Child (Grčka), Astra (Srbija), National centre for missing and exploited children (USA), Bulgarian Safer Internet Hotline - ARC Fund (Bugarska), Internet Watch Foundation (UK), Fundacion Morgenes y Vinculos (Španjolska) i drugi. Također, Centar je član sljedećih međunarodnih organizacija: INSAFE, INHOPE, Missing Children Europe, European Anty – Bullyng Network.

TIM CENTRA

Tihana Vidaček, mag.iur.

Tihana Vidaček obavlja funkciju pravnog savjetnika Centra. 2012. završila je studij na Pravnom fakultetu u Osijeku i stekla akademski naziv magistra prava. 2013. godine završila je tečaj Otvorenog učilišta Algebra: Voditelj izrade i provedbe projekata financiranih iz EU fondova, te završila trening „Nove metode pri zaštiti djece na internetu“, Latvija, 2013. Sudjelovala je na nekoliko međunarodnih i hrvatskih konferencija i seminara: “Zaštita djece na Internetu”, BiH, 2013., “1st European Anti-bullying Network Conference”, Grčka, 2014., “Međunarodna konferencija u Osijeku”, Osječko vijeće za razvoj socijalnih usluga, Grad Osijek, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Vlada RH, Ured za udruge, Osijek, 2015. Osim funkcije pravnog savjetnika Centra, obavlja i funkcije dopredsjednice Centra i projekt menadžera. Voditelj je i izvoditelj nekoliko projekata Centra: „Web detektivi“, „S tehnologijom u bolju budućnost“, „Ne e nasilju“, „Prijavi i zaustavi“, „Okreni leđa ovisnosti“, „Postani mi legos“. Trenutno je polaznica programa stručnog usavršavanja pri Pravnom fakultetu u Osijeku: „Komunikacija s djetetom u pravosuđu“.

Kristina Krulić, mag. psych.

Kristina Krulić djelatnik je Centra i obavlja funkciju stručnog suradnika psihologa u Centru. Završila je studij psihologije na Filozofskom fakultetu u Osijeku, te stekla naziv magistra psihologije 2012. godine. 2014.godine položila je stručni ispit pri Hrvatskoj psihološkoj komori i stručni ispit pri Ministarstvu socijalne politike i mladih. Do sada je sudjelovala na različitim edukacijama i seminarima od kojih je važno posebno istaknuti: 1.Edukaciju iz psihološkog savjetovanja i job coaching-a koja je organizirana od strane Društva za psihološku pomoć; 2. Trening iz Neuro Lingvističkog Programiranja; 3.Edukacija iz medijacije i obiteljske medijacije i 4. Iskustvena radionica iz Geštalt psihoterapije. Ima bogato iskustvo u pisanju projekata te u provedbi EU projekata. Trenutno obavlja funkciju odgajatelja u tretmanu poludnevnog boravka za djecu i mlade s problemima u ponašanju, a osim navedenog sudjeluje i u izvedbi pojedinih aktivnosti u različitim projektima Centra.

Vanja Gorjanac, mag. psych.

Vanja Gorjanac djelatnik je Centra i obavlja funkciju stručnog suradnika psihologa u Centru. Završila je studij na Filozofskom fakultetu u Osijeku, te stekla naziv magistra psihologije 2012. godine. 2014. godine položila je stručni ispit pri Hrvatskoj psihološkoj komori, te postala član Hrvatske psihološke komore. 2012. godine završila je tečaj znakovnog jezika, 2014. godine, u sklopu projekta „Povećanje zapošljivosti stručnjaka pomagačkih zanimanja“ završila je izobrazbu za savjetodavni rad i izravni pomagački rad s ljudima, dodatnu izobrazbu u pisanju EU projekata.

Tena Zalović, mag. soc. paed.

Tena Zalović djelatnik je Centra i obavlja funkciju odgajatelja u poludnevnom boravku u Centru. Završila je studij na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu u Zagrebu i stekla naziv magistra socijalne pedagogije 2012. godine. 2014. godine položila je stručni ispit pri Ministarstvu socijalne politike i mladih. Iskustvo u radu s djecom i mladima stekla je kroz praktični rad u sklopu studija, kroz stručno osposobljavanje obavljajući poslove zaštite djece i mladeži s problemima ponašanja u Centru za socijalnu skrb Našice, na radnom mjestu pomoćnika u nastavi u Trećoj ekonomskoj školi Zagreb, kroz volontiranje (u Udruzi Ambidekster i u Udruzi za inicijative u socijalnoj politici) te kroz edukacije u sklopu volontiranja. Ima završenu edukaciju iz Procjene, planiranja i izvršavanja u provođenju maloljetničkih alternativnih sankcija. Jedna je od izvoditeljica projekata Centra: „116000 broj u funkciji zaštite prava djece“ i „Stop trgovini – 116000“. Završila je edukaciju iz područja volonterskog managementa pri Volonterskom centru u Osijeku. Sudjelovala u provođenju nacionalnog istraživanja o bjegovima mladih iz odgojnih institucija.

Jelena Gilja, dipl.iur.

Jelena Gilja je diplomirala na Pravnom fakultetu u Osijeku, a u Centru obavlja funkciju projekt menadžera. Završila je stručnu praksu na Upravnom odjelu za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj Vukovarskosrijemske županije, Vinkovci. Radila kao asistent u Razvojnoj agenciji Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o., Odjel za razvoj poduzetništva, ljudskih resursa i tržišta rada, Vinkovci te kao Voditelj projekta "Prvi korak u sretno djetinjstvo" (IPA4.1.2.3.01.01.c08) Centar za rehabilitaciju "Mala Terezija", Vinkovci. Tehničke vještine i

dodatna edukacija: -završen seminar "Razvoj projektne ideje i prijave EU projekata" u organizaciji Centra za poduzetništvo Osijek; -završena edukacija "Razrada projektne ideje" u organizaciji Centra za poduzetništvo Osijek; 26.prosinca 2012. -završena edukacija PJR Akademije za consulting: "Osnove javne nabave po pravilima "PRAG-a", izrada natječajne dokumentacije i rad odbora za ocjenjivanje" ;siječanj 2013. -„Pripreme i provedbe razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz fondova EU“, veljača 2013. -završen seminar „Poslovni plan“ u organizaciji Ministarstva poduzetništva i obrta; veljača 2013. -radionica za pripremu projektnih prijedloga IPA CBC CRO-BiH 2007.-2013. (MRRFEU) travanj 2013. - završen seminar: " Priprema i provedba razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz fondova Europske Unije" u organizaciji Centra za razvoj ljudskih potencijala "Olimp" i AR Hrast d.o.o.

Boris Radanović,

Boris Radanović djelatnik je Centra i obavlja funkciju koordinatora za podršku i informiranje u Centru. Trenutno je student, apsolvent Građevinskog fakulteta u Osijeku. Tijekom studiranja bavio se raznim poslovima u kojima su vještine javnog govora, nastupa i kontakta sa medijima njegova jaka strana. Trenutno je jedan od voditelj udrugemojosijek.hr te aktivan član udruge Plesni klub Broadway kao i poslovni savjetnik tehnoloških firmi iz Osijeka.

Lidija Štelcer, mag. psych.

Lidija Štelcer djelatnica je Centra i obavlja funkciju stručnog suradnika psihologa u Centru. Završila je studij na Filozofskom fakultetu u Osijeku te stekla naziv magistra psihologije 2013. godine. 2015. Godine završava stručno osposobljavanje za rad u Osnovnoj školi Mate Lovraka u Vladislavcima, gdje stječe iskustvo u radu s djecom. 2014. Godine postaje volonter Centra za nestalu i zlostavljanu djecu u sklopu Savjetovaništa za djecu, obitelj i mlade te prolazi edukaciju iz savjetodavnog rada.

Tomislav Ramljak, univ.bacc.theol.

Tomislav Ramljak obavlja funkciju Predsjednika Centra. 2012. godine završio je studij na Visokom evanđeoskom teološkom učilištu u Osijeku i stekao naziv Prvostupnika teologije - vjeroučitelja. 2014. godine, trenutno je na diplomskom studiju socijalnog rada sveučilišta u Mostaru. Završio je napredni program Medijacije pri Forumu za slobodu odgoja i odrađuje

praktični rad za sudskog vještaka za digitalne dokaze. Sudjelovao je aktivno i pasivno u brojnim stručnim seminarima, bio je voditelj znanstvenog skupa " Sigurnost djece na internetu" koji je održan u Osijeku 2010.godine, završio je trening " Iskorištavanje djece u svrhu distribucije pornografije " u Rimu 2011. godine, bio je moderator znanstvenog skupa " Djeca i nove tehnologije " koji je održan u Osijeku 2011.godine, završio je trening " Obrada i prikupljanje digitalnih dokaza " u Bugarskoj 2012.godine, bio je predavač na međunarodnom skupu "Zlostavljanje djece u RH" u Sarajevu 2012.godine, završio je trening " Nove metode pri zaštiti djece na internetu " u Latviji, 2013. godine; trenutno je polaznik edukacije za Realitetnu terapiju – psihoterapeuta i supervizor je Internet dojave-HOTLINE.

Tomislav Ramljak
Predsjednik Centra za nestalu i zlostavljanu djecu
28.12.2015.

Podaci o tvrtki

Centar za nestalu i zlostavljanu djecu
Dunavska 53, 31 000 Osijek
Tel.031/272 943
www.cnzd.org

